

VAN DE REDACTIE

Een uitzonderlijke keer is het ook een wetenschappelijke instelling toegestaan om pluimen op de eigen hoed te steken. Deze 15de aflevering van de *BEG* is dan ook als afscheidsgeschenk bedoeld voor José Gotovitch. Gedurende 17 jaar stond hij aan de leiding van SOMA en in die periode is hij erin geslaagd het *Centrum* (zoals het sinds 1969 ondanks alle naamsveranderingen is blijven heten) om te turnen van een instelling die in universitaire middens – wij blijven voorzichtig – niet steeds een lovenswaardige reputatie met zich droeg, tot een wetenschappelijke referentie over de grenzen van zuilen en gemeenschappen heen.

Om dit nummer te realiseren werd de kernredactie van het tijdschrift – Fabrice Maerten, Lieven Saerens en ondergetekende – aangevuld met wetenschappelijke medewerkers van SOMA die vandaag maar ook vroeger deel uitmaakten van de redactie (Chantal Kesteloot, Dirk Luyten, Dirk Martin en Antoon Vrints). Aan alle onderzoekers verbonden aan de instelling, de contractuele – zowel als de projectmedewerkers, werd gevraagd een bijdrage te leveren. Er werd voor geopteerd het nummer te bouwen rond thema's die José Gotovitch in zijn onderzoeksactiviteiten nauw aan het hart hebben gelegen. Daarom staan twee historiografische artikels voorop, in het bijzonder een evocatie van *L'an 40*, het werk dat Gotovitch samen met Jules Gérard-Libois publiceerde en dat het startpunt vormde van de wetenschappelijke oorlogsgeschiedenis in België. Daarna komt een breed spectrum van de 20ste eeuwse Belgische geschiedenis in beeld met bijdragen over de Eerste Wereldoorlog, België en de Sovjet-Unie, de Duitse vluchtelingen, de Spaanse burgeroorlog, de bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog, het verzet, de collaboratie, de regering in Londen, de bevrijding en *last but not least* het socialisme en communisme in de jaren 1960/1970.

Men kan dit dus een 'gelegenheidsnummer' noemen, maar anders dan bij zo'n 'gelegenheid' vaak het geval is, is dit geen verzameling geworden van onvoldragen losse stukjes. Met name wordt hier voor enkele belangrijke aspecten van de contemporaine Belgische geschiedenis en in het bijzonder voor de periode 1940-1945 een *status quaestionis* opgemaakt. In die zin is dit 15de nummer van de *BEG* tevens het collectieve product van deze federale instelling: het is de demonstratie van wat een creatieve sfeer van vrij onderzoek en permanente discussie in de schoot van een interuniversitair team *par excellence* vermogen te bewerkstelligen.

Rudi Van Doorslaer